

(Nastavak sa str. 45)

ORGULJASKI VIRTOUZITET NA KONCERTU BORISA ALEKSANDROVIČA ROMANOVA U ZAGREBU

10. IV. bili smo svjedoci veoma impresivnog koncerta koji je održan u prostoru crkve sv. Franje na Kaptolu, u organizaciji Kluba prijatelja glazbe »Jugart« uz suradnju Ministarstva kulture SSSR-a.

Boris Aleksandrovič Romanov, profesor Konzervatorija u Moskvi, zaslužni umjetnik SSSR-a koji već preko 20 godina koncertira širom Evrope, predstavio se je Zagrepčanima programom sačinjenim isključivo od orguljskih Fantazija J. S. Bacha.

Interpretirajući ovaj specifično profilirani program (*Fantazije u: C-duru, c-molu, G-duru, Fantazije i suge u: c-molu, a-molu, g-molu, te Fantaziju s imitacijama u h-molu*) umjetnik nam je prikazao široku paletu orguljskog umijeća u kome smo sagledali sjajnu virtuoznost uz znalaški osmišljeno kombiniranje registarskih boja, koje su impresivno zazvučale na nedavno restauriranim orguljama u akustičnom prostoru crkve sv. Franje na Kaptolu.

Uz izvanredne dojmove, koji se ne mogu zaboraviti, sa ovog atraktivnog koncerta posebno bi izdvojili *Fantaziju s imitacijama* u kojoj je zaiskrila Bachova meditativna intima, virtuosno donesena *Fantazija i fuga u a-molu* u kojoj je umjetnik prezentirao sjajnu dinamičku igru, i snažnu dramatiku ostvarenu u *Fantaziji i fugi g-mol*.

Na burne aplauze prepunog auditorija, umjetnik je dodao dvije skladbe od kojih je poseban ugođaj stvorila briljantna interpretacija Bachove *Toccate i fuge u d-molu* koja je zazvučala kao apoteoza ovog izuzetnog orguljskog koncerta.

Miloš LALOŠEVIĆ

VIJESTI IZ INOZEMSTVA

MEĐUNARODNI KONGRES CRKVE GLAZBE U RIMU

Za završetak Evropske godine (crkvene) glazbe — 1985. organizirali su Međunarodno udruženje crkvene glazbe (CIMS) i Papinski institut za crkvenu glazbu u Rimu Međunarodni kongres crkvene glazbe. Kongres se dvijao od 17. do 23. studenog 1985. u Rimu i imao je ovaj program: znanstveni skup o gregorijanskom koralu, VIII. skupštinu CIMS-a, blagoslov novih Klaisovih orgulja u crkvi sv. Jeronima i blagoslov prostorija Papinskog instituta za crkvenu glazbu (Via di Torre Rossa 21), te brojna svečana euharistijska slavlja i koncerte.

Liturgijska su slavlja bila na početku kongresa (nedjelja, 17. studenog u S. Maria Maggiore i S. Andrea della Valle), na početku i završetku svakog radnog dana (hodočašće u Montecassino gdje je bilo svečano euharistijsko slavlje i koncert). Na euharistijskim slavljinama i koncertima sudjelovalo je više od dvadeset zborova (Cappella Sistina, katedralni zborovi iz Salzburga, Regensburga i Augsburga, više zborova koji su izvodili samo gregorijanski koral itd.), njihovi dirigenti, desetak orguljaša, članovi simfonijskog orkestra iz Innsbrucka, instrumentalne grupe regensburške i salzburške katedrale, vokalni solisti itd.

Kongres je započeo u nedjelju 17. studenog poslije podne: iza pozdrava Msgr dr J. Overatha, kongres je otvorio kardinal Agostino Mayer, prefekt Sv. zbora za bogoslužje, sudionike kongresa pozdravio je i dr Walter Scheel, predsjednik organizacionog odbora Evropske godine glazbe, i drugi. Uvodno predava-

nje imao je prefekt Sv. zbora za nauk vjere kardinal Josef Ratzinger (objelodanjeno je u ovom broju »Sv. Cecilije«).

Na znanstvenom skupu održali su predavanja: opat iz Solesmesa dom Jean Prou »Gregorijanski koral i posvećenje vjernika«; prof. komparativne muzikologije u Berlinu, dr. Josef Kuckertz »Čovjek koji pjeva«; zamjenik predstojnika i profesor na Papinskom institutu za crkvenu glazbu, dr. Bonifacio Baroffio, O. S. B. »Pučki napjevi u gregorijanskom repertoaru«; predavanje o povijesti djelotvornosti metode Ward za učenje gregorijanskog korala u osnovnim školama koje je održao prof. dr. Theodor N. Marrier, direktor centra za studij po metodi Ward, bilo je popraćeno vježbama sa djecom koja su početnici, na srednjem i višem stupnju. U sastavu znanstvenog skupa održana je i jedna radna sjednica: nakon predavanja dr. G. M. Steinschulte »Pitanje izdanja gregorijanskih napjeva za puk«, razvila se diskusija na kojoj je predloženo da se poradi na objelodanjenju novog »Liber usualis«, a opat Prou najavio je novi misal s napjevima gregorijanskog korala koji je u tisku.

Skupština CIMS-a započela je izvještajima o djelatnosti društva: dr. Luis Hage (Kaslik, Libanon) o potrebi uključivanja pjevanja istočnih Crkava u studij crkvene glazbe, dr. Antonio Alexandre Bispo (Sao Paulo) o potrebi studiranja etnomuzikologije, dr. Robert A. Skeris (Milwaukee) o himnološkim programima. U diskusiji koja se razvila Msgr dr J. Overath, predstojnik Papinskog instituta za crkvenu glazbu, rekao je da je u planu osnovati dvije katedre na Papinskom institutu ...: za orijentalnu glazbu i za etnomuzikologiju. Prof. dr. Erich Schulze, generalni direktor GEMA-predsjednik Međunarodnog udruženja za autorska prava (INTEGRU) održao je predavanje »Usklađivanje zakona autorskih prava u Evropi s posebnom pažnjom na crkvenu glazbu«. U diskusiji je izražena želja da se proširi na sve evropske zemlje praksa dobrovoljno izvršavati obaveze za autorska prava prema skladateljima čija se djela izvode na liturgijskim slavljinama. Na zadnjoj sjednici članovi CIMS-a su, nakon izvještaja dosadašnjeg predsjednika CIMS-a, izabrali novu upravu tog društva.

Vrhunac doživljaja za gotovo sve sudionike skupa bijaše susret sa sv. Ocem u klosturu opatije Sv. Jeronima. Iza blagoslova i prigodnih govora (koji su tiskani u ovom broju »Sv. Cecilije«) Papa je htio susresti se sa sudionicima kongresa, odnosno profesorima i studentima Papinskog instituta za crkvenu glazbu. Zborovi su ga za to vrijeme pozdravljali oduševljenim pjevanjem.

Kao članovi CIMS-a iz naše domovine kongresu su prisustvovali o. Izak Spralja, vlč. Ljubomir Galečić i o. Martin Mihoković.

I. S.

MEĐUNARODNI HIMNOLOŠKI KONGRES U SAD

Budući da je američki studentski grad Betlehem/Pensilvanija poznat po Bachovu zboru i orkestru, to je razlog da su himnolozi-muzikolozi baš u ovom gradu održali znanstveni susret himnologa u Godini glazbe. Tako je ovaj bienalni simpozij održan od 10. do 17. kolovoza 1985. g. u Betlehemu. Glavna tema rasprave bila je: Međunarodni izvori američkih crkvenih pobjevaka. Najvažnija predavanja su bila: Alan Luff (London) Narodni melos u anglikanskim crkvenim popijevkama, William Tallmadge (Berea, USA) Opći pogled na provincijske popijevke, Ada Kadelbach (Westerland, BDR) Utjecaji Herrnhuteraca, Menoita i Bretrena na evropske i američke pjesme. Istu temu su proširili s evropske i američke aspekta, Martin Ressler (Reutlingen, BDR), Elisabet Wentz-Janaček (Lund, Švedska) Skandinavski (Sjeverni) utjecaj na američke crkvene popijevke te Marilyn Stulken (Racine, USA) Crkvene popijevke Divljeg zapada. Erik Routley (Skilamm,

USA) prikazao je novu pjesmaricu Rejoice in the Lord. O presađivanju američkih popjevaka u Evropu govorili su: Selander, Metzger i Garland. O afričkim pjesmama održala je predavanje Mery Oyer (Johannesbourg), o azijskim izvorima i pjesmama govorio je I-to Loh (Manila, Filipini), a o južnoameričkim pjesmama, koje su u bliskom srodstvu sa španjolskim pjesmama, govorio je Georg Lockwood (Tucson, USA).

Godina glazbe obilježena je s tri predavanja: o. H. Schützu, J. S. Bachu i G. Fr. Händelu (Jenny, Wilson i Kroeger). Bachov zbor i orkestar iz Betlehema održao je nekoliko koncerata izvodeći djela jubilaraca.

U tzv. popodnevi »Mini grupama« bile su prikazane pjesme i pjesmarice raznih naroda i vjera. Jednoj skupini je Dr Miho Demović (Zagreb) održao predavanje o utjecajima hrvatskog folklor (iseljenika) na američku himnodiju. Interes za ovo predavanje je bio iznad očekivanja.

Na tom međunarodnom i međuvjerskom susretu bile su i razne službe Božje, mise i pobožnost. Posjećivani su glazbeni arhivi i neki muzeji, a svaki dan su priređeni i koncerti. Bilo je oko 250 sudionika iz cijeloga svijeta, a iz naše domovine sudjelovali su: Miho Demović (Zagreb), Marijan Smolik (Ljubljana) i Josip Mioč (Subotica).

Josip MIOČ

BEČKI MAJSTORSKI KURSEVI

Bečki »Meisterkurs« nudi mogućnost osobito nadarenim glazbenicima iz čitavog svijeta posebnu poduku u glazbi, koju će držati poznati učitelji glazbe i vodeći umjetnici. Kursevi će biti posebno usmjereni na interpretaciju glazbe koja je nastala na austrijsko-njemačkom kulturnom prostoru.

Datumi kurseva počinju:

- 7—18 VII 1986. operni kurs pod vodstvom Sene Jurinec (Augsburg)
- 7—18 VII »Liedkurs« pod vodstvom Roberta Hollea (Rotterdam)
- 11—22 VIII kurs komorne glazbe pod vodstvom Christiana Schustera (klavir) Boris Kuschnir (violina), Martin Hornstein (čelo)
- 4—14 VIII kurs za violinu pod vodstvom Valerya Klimova (Moskva)
- 14—25 VII kurs za violu pod vodstvom Thomasa Riebela (Salzburg)
- 21. VII — 1. VIII kurs za čelo pod vodstvom Borisa Pergamenschikowa (Köln)
- 7—18 VII kurs za kontrabas pod vodstvom Františka Pošta (ČSSR)
- 28. VII — 8. VIII kurs za klavir pod vodstvom Alexandra Jenera (Beč)
- 7—18 VII kurs za klavir pod vodstvom Paula Baduraskoda
- 11 VII — 24. VII kurs A za dirigiranje pod vodstvom Juliusa Kalmana (Beč)
- 25. VII — 1. VIII kurs B iz dirigiranja pod vodstvom istog maestra

Rok prijave je do 15. V, osim za kurs dirigiranja, do 10. IV. Starosna dob za aktivne sudionike je do 35 god., a za slušače nema starosnog ograničenja. Kod prijave kandidat treba uplatiti 900 austrijskih schilinga na konto Nr. 576931 Österr. Volksbanken AG, A-1090 Wien.

Cijena pojedinog kursa kreće se od 3000 do 6400 austrijskih schilinga.

Adresa: A-1010 Wien Austria, Hanuschgasse 3, 3 Stock, tel 0222/52885

M. M.

PRIKAZI

POPIJEVKE HRVATSKIH SKLADATELJA, III i IV

Uredio dr Hubert Pettan, Zagreb 1985.

Prigodom 40. obljetnice svog postojanja, Društvo skladatelja Hrvatske u zajednici s Kulturno prosvjetnim saborom Hrvatske izdalo je *Popijevke hrvatskih skladatelja* u dva sveska. Urednik dr. H. Pettan u jedan je svezak uvrstio popijevke skladatelja od F. Livadića do V. Rosenberga-Ružića, rođenih do 1870; a u drugom su popijevke skladatelja od B. Berse do Z. Grgoševića, dakle rođenih u razdoblju između 1870. i 1900. Ova je zbirka nastavak one izdane deset godina ranije, prigodom 30. obljetnice društva (1975), također u dva sveska, pa se tako imaju shvatiti oznake III i IV na svescima nove zbirke. Šteta je da na tu činjenicu nije upozoreno. Urednik doduše u Predgovoru II (zapravo IV) sveska donosi pregled ranije izdanih zbirki, ali ne ukazuje na kontinuitet u numeraciji. Nova dva sveska su retrogradna dopuna prvih dvaju koji nose naslov *Solo popijevka hrvatskih skladatelja 1945—1975.* (uredio A. Marković). Jedina dva autora čije se popijevke pojavljuju u ranijim i novim svescima su M. Majer i J. Gotovac.

U Predgovoru I (III) sveska urednik ističe da nije imao namjeru sastaviti antologiju hrvatske popijevke, već unijeti one za koje smatra da ih treba oti zaboravu i tako stvoriti zbirku za praktičnu upotrebu. Navodi da neke popijevke ipak imaju antologijsku vrijednost. To bi se (po procjeni potpisanog) moglo odnositi u prvom redu na popijevke »Ribar« V. Lisinskog, »Vir« I. Zajca, »Oj, sancij, vi šareni sancij« B. Berse, »Majka« J. Hatzea, »Moja zemlja« I. Matetića-Ronjgova, »Snešica« F. Lučića i još po neku.

U I (III) svesku svojim solo popijevkama zastupljeni su: F. Livadić, I. Padovec, V. Lisinski, I. Zajc, V. V. Klaić, F. S. Vilhar-Kalski, V. Bersa i V. Resenberg-Ružić, a u II (IV): B. Bersa, A. Dobronić, S. Grančarić, F. Rukavina, J. Hatze, I. Maletić-Ronjgov, M. Reizer, L. Safranek-Kavić, F. Lhotka, K. Odak, F. Lučić, B. Širola, O. Jozefović, K. Baranović, M. Majer, J. Gotovac, J. Stolcer-Slavenski i Z. Grgošević.

Možemo se nadati da će ova dva sveska u prvom redu mlade pjevačke naraštaje upoznati s blagom hrvatske solo popijevke.

Nikša NJIRIĆ

Pripreme za priručnik SVEČENIČKA PJEVAČKA SLUŽBA su pri kraju. Usprkos našeg bogatog crkvenog glazbenog folklor do sada smo na naš poziv primili vrlo malo suradnje. Sudeći po tome, a po našem starom običaju, nakon izlaska iz tiska priručnika, biti će mnogo više kritizera nego suradnika u pripremanju priručnika. Tko još želi može poslati suradnju do konca svibnja o.g. Zar doista nismo zainteresirani što i kako će nam pjevati u liturgiji naši (sadašnji) i budući svećenici?

Suradnju slati na adresu: INSTITUT ZA CRKVENU GLAZBU KBF 41000 Zagreb, Kaptol 29

